

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено
Вченою радою філологічного факультету
Протокол № 4 від 27 листопада 2024 р.
Голова ради І. С. Бондаренко

Затверджено
Вченою Радою ЗНУ
Протокол № 5 від 27 листопада 2024 р.
В. о. ректора О. Г. Бондар

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Спеціальність 035 Філологія
Освітня програма «Українська мова та література»

Форма здобуття освіти: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Затверджено
на засіданнях кафедр:

української мови
Протокол № 4 від 27 листопада 2024 р.

Зав. кафедри Р. О. Христіанінова

української літератури
Протокол № 5 від 27 листопада 2024 р.

Зав. кафедри Н. В. Горбач

Запоріжжя
2024 р.

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний екзамен є формою атестації та підсумком освітньої діяльності з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 «Філологія» й освітньої програми «Українська мова та література».

Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння змісту освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Українська мова та література» та рівня досягнення програмних результатів навчання, сформованості програмних компетентностей бакалавра філології.

У процесі атестації визначається рівень здатності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в процесі професійної діяльності філолога.

Структура атестаційного екзамену.

З метою забезпечення повної та ґрунтовної оцінки якісного рівня науково-теоретичної та практичної підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти зі спеціальності «035. Філологія» освітньо-професійної програми «Українська мова та література» програма атестаційного екзамену охоплює освітні компоненти з таких циклів професійної підготовки спеціальності та професійної підготовки освітньої програми:

Сучасна українська мова

Історія української літератури

Під час атестаційного екзамену здобувач вищої освіти повинен продемонструвати належний рівень досягнення програмних результатів навчання.

Оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня сформованості їхніх професійних компетентностей передбачає демонстрацію досягнутих ними програмних результатів навчання та сформованість компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти зі спеціальності 035 «Філологія» та освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності

ЗК-3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-11 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

СК-1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК-2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК-3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української мови.

СК-5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

СК-6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК-7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту українською мовою.

СК-8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань.

СК-10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз українськомовних текстів різних стилів і жанрів.

СК-13 Здатність демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі професійної і міжособистісної комунікації.

СК-14 Здатність застосовувати при продукуванні текстів в усній та письмовій формах різностильові та різножанрові одиниці з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до прийнятих етичних і моральних норм поведінки.

ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями українською мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди української мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10 Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів українською мовою.

ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 14 Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 21 Використовувати набуті знання під час створення різножанрових і різностильових текстів, мовно-літературного аналізу, редагування усних і письмових творів різного ступеня складності з урахуванням поставлених завдань і вікових особливостей реципієнтів.

Етапи та порядок проведення атестаційного екзамену:

Екзаменаційний білет складається з 60 тестових завдань (30 – з сучасної української мови, 30 – з історії української літератури) та практичних завдань: 1) виконання мовних розборів – розбору речення та одного з розборів слова (фонетичного, морфемного, словотвірного, морфологічного); 2) виконання зазначеного в білеті аспекту літературознавчого аналізу.

Термін проведення атестаційного екзамену 180 хвилин – 120 хвилин тестування, 60 хвилин – виконання практичних завдань із подальшим прикріпленням їх до системи дистанційного навчання ЗНУ – СЕЗН ЗНУ на базі MOODLE.

Атестаційний екзамен буде проводитись у дистанційному форматі за допомогою платформ відеозв'язку ZOOM та системи СЕЗН ЗНУ у такій послідовності:

1) здобувач ступеня вищої освіти бакалавра філології ідентифікує себе, вийшовши на зв'язок в відео-конференцію. Після ідентифікації, використовуючи свій логін та пароль, входить в систему СЕЗН ЗНУ та обирає у вкладці «Мої курси» свій атестаційний екзамен (уважно, звертаючи увагу на шифр спеціальності та освітню програму).

2) у відкритому вікні атестаційного екзамену здобувач вищої освіти на першому етапі обирає «Тест атестаційного екзамену» та в регламентному порядку проходить його. На тест виділяється 1 спроба загальним часом 120 хвилин (60 тестів, по 2 хв. на кожен). Після проходження тесту студент має завершити спробу та перейти до головного вікна атестаційного екзамену.

3) другий етап проходження атестаційного екзамену відбувається в режимі відеоконференції, згідно зі складеним розкладом. Здобувач вищої освіти отримує практичні завдання, для виконання якого йому надається 60 хв., потім усно пояснює його.

Після завершення ієрархічної етапності екзамену та наради членів комісії студентів оголошують оцінку.

Зразки тестових завдань подано в Додатку 1, зразки виконання практичних завдань подано в Додатку 2.

II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка атестаційного екзамену складається як сума за виконання тестових та практичного завдань.

Знання та вміння студентів перевіряються та виставляються з кожного завдання окремо в балах. Одержаний бал означає рівень відповідної підготовки.

Максимально можлива оцінка, яку може набрати студент за всі завдання, дорівнює 100 балам.

Питання білета: тестові завдання – 60 балів, практичні завдання – 40 балів.

Оцінювання знань студентів під час контролю відбувається на підставі таких критеріїв:

Критерії оцінювання тестових завдань:

правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється в 1 бал.

Критерії оцінки виконання практичного завдання з сучасної української мови:

19–20 балів – студент правильно визначає структуру речення, грамотно характеризує його, правильно виконує розбір слова;

15–18 балів – студент правильно визначає структуру речення, грамотно характеризує його, правильно виконує розбір слова, але допускає 1–2 незначні неточності;

11–14 балів – студент загалом правильно визначає структуру речення, характеризує його, загалом правильно виконує розбір слова, але допускає 1–2 помилки або 3–4 незначні неточності;

7–10 балів – студент визначає структуру речення з похибкою, відповідно характеризує його, виконує розбір слова з допущенням 1–2 помилок;

3–6 балів – студент визначає структуру речення зі значними похибками, виконує розбір слова з допущенням помилок;

1–2 бали – студент демонструє нерозуміння структури речення та невміння виконати потрібний розбір слова.

Критерії оцінки виконання практичного завдання з історії української літератури:

19–20 балів – студент правильно виконує зазначений у білеті аспект літературознавчого аналізу, використовуючи основний термінологічний апарат, демонструючи розуміння інтерпретаційних методологій. Відповідь ілюструє прикладами з тексту;

15–18 балів – студент правильно виконує зазначений у білеті аспект літературознавчого аналізу, але не завжди відповідь ілюструє прикладами з тексту;

11–14 балів – студент загалом правильно виконує зазначений у білеті аспект літературознавчого аналізу, але допускає 1–2 незначні неточності;

7–10 балів – студент, виконуючи літературознавчий аналіз, припускається 1–2 помилок, труднощі викликає добір прикладів із тексту;

3–6 балів – студент виконує літературознавчий аналіз частково, припускаючись грубих помилок при визначенні

1–2 бали – студент демонструє нерозуміння основ літературознавчого аналізу, невміння здійснювати той чи той вид аналізу художнього твору.

Загальне оцінювання результатів атестаційного екзамену

Оцінка атестаційного екзамену виставляється за національною та європейськими шкалами за такою системою:

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
		Екзамен
A	90-100 (відмінно)	відмінно
B	85-89 (дуже добре)	добре
C	75-84 (добре)	
D	70-74 (задовільно)	задовільно
E	60-69 (достатньо)	
FX	35-59 (незадовільно)	незадовільно
F	1-34(незадовільно)	

III. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

1. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА

1.1. Українська літературна мова та діалекти

Українська мова й діалекти на різних етапах суспільно-історичного розвитку. Система вокалізму українських діалектів. Морфологічна система українських говорів. Проблема періодизації української літературної мови. Роль І. П. Котляревського в історії української літературної мови. Значення Т. Г. Шевченка для розвитку української літературної мови.

1.2. Фонетика. Фонологія. Орфоенія. Графіка й орфографія української мови

Фонетика й фонологія української мови. Поняття фонем, функції фонем. Інваріант і варіанти фонем. Система голосних і приголосних фонем сучасної української літературної мови. Зміни звукового складу слів у мовленнєвому потоці. Палаталізація приголосних. Асиміляція, дисиміляція приголосних, спрощення в групах приголосних. Історичне пояснення цих явищ. Морфонологія як учення про регулярні фонологічні чергування. Чергування голосних і приголосних фонем, історичне пояснення цих явищ. Орфоенія української мови. Сучасні орфоенічні норми української мови, причини відхилень від них. Фоностилістика як наука про звукове оформлення текстів. Графіка й орфографія української мови. Історія української графіки й орфографії. Принципи української орфографії. Основні правописні норми сучасної української літературної мови. Історія українського правопису.

1.3. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія

Слово як основна одиниця лексичної системи. Слово й поняття. Типи лексичних значень слів в українській мові. Полісемія й моносемія. Основні типи переносних значень слів. Омоніми, синоніми, антоніми, пароніми, їх стилістичне використання. Лексика сучасної української літературної мови з погляду її походження та вживання. Діалектизми, неологізми, архаїзми та історизми, їх стилістичне використання. Поняття фразеологічної одиниці. Типи фразеологізмів у сучасній українській мові. Жанрова класифікації українського фразеологічного фонду. Вияв в українських ідіомах національної специфіки мови. Найважливіші праці з української фразеології. Українська лексикографія як теорія і практика укладання словників української мови. Типи словників. Історія української лексикографії. Характеристика найважливіших українських лексикографічних праць.

1.4. Морфеміка та словотвір

Морфеміка як окремий розділ мовознавства. Поняття про морфему. Основні типи морфем та їх класифікація. Зміни в складі слова в процесі історичного розвитку української мови. Предмет і завдання словотвору. Способи творення слів в українській мові (морфологічні й неморфологічні). Словотвірне значення. Словотвірний тип. Словотвірний ланцюжок.

1.5. Морфологія

Принципи виділення частин мови та історія їх вивчення. Перехідні явища в системі частин мови. Іменник як центральна частина мови. Лексико-граматичні та граматичні категорії іменника. Поділ іменників на відміни та групи. Особливості відмінювання іменників. Прикметник, його значення, морфологічні ознаки й синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників. Повні й короткі форми прикметників, їх походження. Особливості відмінювання прикметників твердої та м'якої груп. Числівник як частина мови. Семантичні та структурні розряди числівників. Відмінювання числівників, їхній синтаксичний зв'язок з іменниками. Наголос у числівниках. Займенник як частина мови. Групи займенників за значенням. Відмінювання займенників. Дієслово як центральна частина мови. Типи дієслівних форм. Дієвідмінювані (особові) дієслова. Інфінітив. Безособові предикативні форми на -но, -то. Дієприкметник і дієприслівник як неособові форми дієслова, їхня подвійна морфологічна природа. Дієслівні граматичні категорії виду, часу й способу. Видові форми дієслова. Категорія перехідності/неперехідності. Питання про дієслівну категорію стану в сучасному мовознавстві. Прислівник як периферійна частина мови. Групи прислівників за значенням. Творення прислівників. Основні типи адвербіальної деривації. Питання про статус службових слів у сучасному мовознавстві. Прийменники, їх семантика, групи за походженням, будовою. Функції в мові. Сполучники, їхня роль, групи за походженням, будовою, способом уживання та синтаксичною функцією. Розмежування сполучників і сполучних слів. Частки, виділення їх у тексті. Частки фразові, словотворчі та формотворчі. Правопис часток. Вигуки й звуконаслідувальні слова, їхня роль у реченні. Функційні групи інтер'єктивів. Перехід у вигуки повнозначних слів.

1.6. Синтаксис словосполучення і речення

Синтаксичні зв'язки у словосполученні й реченні. Типи й форми синтаксичних зв'язків. Семантико-синтаксичні відношення. Словосполучення як одиниця синтаксису, відмежування їх від інших сполучень слів. Типи словосполучень. Двоскладне просте речення. Проблема його визначення, ознаки. Головні й другорядні члени речення. Причини перегляду традиційного вчення про другорядні члени речення. Односкладне речення. Характер головного члена в ньому. Неповні й повні, повні й неповні односкладні речення. Формально-граматичні та семантичні різновиди односкладних речень. Нечленовані речення. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Речення з відокремленими членами, вставними і вставленими конструкціями. Стилїстична роль звертань, вставних слів, словосполучень, речень. Складне речення як одиниця синтаксису. Складносурядні речення. Засоби вираження синтаксичних зв'язків і змістових відношень між частинами складносурядних речень. Формально-граматичні

та семантичні типи складносурядних речень. Складнопідрядні речення. Синтаксичне значення понять “головна частина” та “підрядна частина”. Класифікації складнопідрядних речень (логіко-граматична, структурно-семантична). Безсполучникові складні конструкції, їх традиційне й новітнє трактування. Основи сучасної української пунктуації. Система розділових знаків. Структура, інтонація речення та пунктуація. Огляд вживання розділових знаків у простому і складному реченнях.

2. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

2.1. Історія української літератури (IX–XVIII ст). «Повість минулих літ», «Київський літопис», «Галицько-Волинський літопис», «Літопис Самовидця», «Літопис гадяцького полковника Григорія Граб'янки», Величко С. «Літопис». **Мономах Володимир** «Поучення». «Слово о полку Ігоревім». **Прокопович Ф.** «Владимир». Бурлескна поезія, сатирично-гумористичні вірші та віршові оповідання. **Сковорода Г.** «Сад божественных песней», «Басни Харьковскія», «Алфавит или Букварь мира», «Благодарный Еродій», «Убогий», «Жайворонок».

2.2. Історія української літератури (I половина XIX століття: перші десятиріччя, 40–60-ті р.). **Котляревський І.** «Енеїда», «Наталка Полтавка». **Гулак-Артемівський П.** «Пан та собака», «Дві пташки в клітці», «Батько та син». **Гребінка Є.** «Ведмежий суд», «Будяк да конопличка», "Чайковський". **Квітка-Основ'яненко Г.** «Маруся», «Конотопська відьма», "Салдацький патрет". **Глібов Л.** «Вовк та Ягня», «Щука», «Мірошник», «Ведмідь-пасічник», «Собака й Кінь», «Охрімова свита», «Лисиця-жалібниця», «Мальований стовп», «Стоїть гора високая". **Шевченко Т.** «Гайдамаки», «Причинна», «Тополя», «Утоплена», «Г.З.», «Мені тринадцятий минало», «Ликері», «Катерина», «Кавказ», «І мертвим і живим...», «Холодний яр», «Заповіт», «Великий льох», «Неофіти», «Марія», «Сон», «Титарівна», «Княжна», «Три літа», «Давидові псалми», «В казематі», «Варнак», «А. О. Козачковському», «Юродивий», «Доля. Муза. Слава», «Я не нездужаю нівроку», «Осія. Глава XIV», «Во Іудеї, во дні они», «І Архімед, і Галілей», «Ісая. Глава 35», «Якби з ким сісти, хліба з'їсти», «Не нарікаю я на бога». **Куліш П.** «Чорна рада». **Марко Вовчок.** «Народні оповідання», «Інститутка». **Костомаров М.** «Кремуцій Корд», «Сава Чалий».

2.3. Історія української літератури (II половина XIX : 70–90-ті р.). **Нечуй-Левицький І.** Оповідання про «Бабу Параску і бабу Палажку», «Кайдашева сім'я», «Микола Джеря», «Бурлачка», «Князь Єремія Вишнівецький», «Хмари». **Панас Мирний.** «Повія», «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», «Лихо давнє й сьогочаснє», «Лихі люди», «П'яниця», «Лихий попутав». **Грінченко Б.** «Хлібороб», «Сорока», «Маруся Вітрова», «Дзвоник», «Гармонія», «Маніфест», «Сама, зовсім сама», «Екзамен», «Непокірний», «Грицько», «Олеся», «Серед темної ночі», «Під тихими вербами», **Олена Пчілка.** «Товаришки», «Соловйовий спів», «Збентежена вечера», «Сосонка», «Малий музика Моцарт», «Півтора оселедця». **Щоголев Я.** Збірки «Ворскло», «Слобожанщина». **Старицький М.** «Поету», «Край коминка», «Швачка», «Борцю», «Двері, двері замкніть!», «Занадто вже!», «Ніч», «Місто спить», «Бажання», «Виклик», «Монологи про кохання», «Не судилось», «У темряві», «Талан», «Богдан Хмельницький», «Маруся Богуславка». **Кропивницький М.** «Дай серцю волю, заведе в неволю», «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Глитай або ж Павук», «Дві сім'ї», «По ревізії», **Карпенко-Карий І.** «Наймичка», «Безталанна», «Сто тисяч», «Хазяїн», «Мартин Боруля». **Франко І.** Зб. «З вершин і низин», зб. «Зів'яле листя», зб. «Мій Ізмарагд», «Ліси і пасовиська», «Навернений грішник», «Моя стріча з Олексою», «Добрий заробок», «Свинська конституція», «Малий Мирон», «Олівець», «Отець гуморист», «Грицева шкільна наука», «Schönschreiben», «Перехресні стежки», «Основи суспільності», «Для домашнього огнища».

2.4. Історія української літератури (кінець XIX – початок XX століття). **Коцюбинський М.** «Ялинка», «Харитя», «Маленький грішник», «Лялечка», «Цвіт яблуні», «Сміх», «Він іде!»,

«Невідомий», «В дорозі», «Intermezzo», «Подарунок на іменини», «Сон», «Хвала життю!», «На острові», «Fata morgana», «Тіні забутих предків». **Леся Українка**. «Одержима», «Осіння казка», «В катакомбах», «Бояриня», «Лісова пісня», «Камінний господар», «Оргія». **Кобилянська О.** «Природа», «Час», «Некультурна», «Битва», «Банк рустикальний», «Мужик», «Лист засудженого вояка до своєї жінки», «Юда», «Назустріч долі», «Зійшов з розуму», «Вовчиха», «Людина», «Земля», «В неділю рано зілля копала». **Стефаник В.** «Синя книжечка», «Катруся», «Виводили з села», «Стратився», «Новина», «Сама-саміська», «Камінний хрест», «Кленові листки», «Дівоча пригода», «Марія», «Сини», «Вона – земля», «Дурні баби», «Мати», «Гріх». **Лесь Мартович**. «Мужицька смерть», «За межу», «Лумера», «Ось поси моє!», «Стрибожий дарунок», «Хитрий Панько», «Іван Рило», «Винайдений рукопис про руський край», «Забобон». **Васильченко С.** «Мужицька арифметика», «На чужину», «Над Россю», «Вечеря», «Дош», «Талант», «На хуторі», «Чайка» /»Мати»/, «Бусурмен», «Свекор», «Осінній ескіз», «Приблуда». **Винниченко В.** «Біла машини», «На пристані», «Уміркований та щирий», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Голод», «Зіна», «Студент», «Кумедія з Костем», «Талісман», «Сонячна машина». **Олесь О.** «Айстри», «Бій над Каялою», «Чари ночі», «О, слово рідне, орле скутий...», «З журбою радість обнялась...», «В вигнанні дні течуть, як сльози», «Над Дніпром», «Ніч на полонині», «По дорозі в казку». **Лепкий Б.** «Біла мево, що кружляєш», «Журавлі», «Шевченкова верба», «Помежи нами море синє», «Мазепа», «Крутіж». **Яцків М.** «Архитвір», «Гермес Праксітеля», «Де правда?», «Дівчина на чорнім коні», «Діточа груди у скрипці». **Молода Муза: Луцький О.** «Ананке», «Іван Храмко», «Не гнівайся!.. Се правда, я не знаю...», «Гей, гори!.. Верхами...», «Життя се вічний жаль і вічна туга...», «Гей, де я, де я? Все і все...», «В моїй душі огонь горить...», «В таку погідну, ясну, милу днину...», «Ненавиджу тебе, спокійне сіре горе...», «Темна ніч над бором ходить...». **Пачовський В.** «Жайворонок», «Б'ють літаври гучні», «Ой, щебечуть соловії...», «Дзвонять дзвони», «До схід сонця» «Гімн безсмертної батави», «Спів відлетних журавлів». **Карманський П.** «Avanti!», «В годину сумерку», «В моїй душі душа страшна порожня...», «В обіймах винограду заснули білі бози... В тіні пальми в'ються блющі... Вітай мені, тихе, задумане море!.. «Віють вітри, віють буйні...», «За що тебе скатовано, мій люде...». **Вороний М.** «Блакитна панна», «Євшан-зілля».

2.5. Історія української літератури (І пол. ХХ ст.). **Тичина П.** Вірші досонячнокларнетівського періоду; збірки «Сонячні кларнети», «Замість сонетів і октав», «Плуг». **Семенко М.** Вибрані поезії з книги «Дерзання», поза збірками. **Сосюра В.** «Червона зима», «Мазепа», «Розстріляне безсмертя», інтимна лірика. **Плужник Є.** Збірки «Дні», «Рання осінь». **Хвильовий М.** «Камо грядеши?», «Думки проти течії», «Апологети писаризму», «Україна чи Малоросія?»; «Арабески», «Вступна новела», «Я (Романтика)», «Мати», «Кіт у чоботях», «Редактор Карк», «Санаторійна зона», «Вальдшнепи». **Яновський Ю.** «Чотири шаблі», «Майстер корабля». **Підмогильний В.** «В епідемічному бараці», «Проблема хліба», «Син», «Історія пані Ївги», «Третя революція», «Місто». **Зеров М.** Збірка «Камена». **Драй-Хмара М.** Збірки «Проростень», «Вибране». **Рильський М.** Збірки «На білих островах», «Синя далечінь». **Клен Ю.** «Прокляті роки», «Попіл імперій», збірка «Каравели». **Филипович П.** «Земля і вітер», «Простір». **Куліш М.** «Народний Малахій», «Мина Мазайло», «Патетична соната». **Остап Вишня.** Автобіографічні, українознавчі, кримські усмішки, «Мисливські усмішки». **Маланюк Є.** Збірки «Стилет і стилос», «Земля й залізо», «Земна Мадонна», «Остання весна», «Серпень».

2.6. Історія української літератури (друга половина ХХ століття: 60–70-ті рр.). **Барка В.** Жовтий князь, «Рай». **Довженко О.** «Україна в огні», «Повість полум'яних літ», «Зачарована Десна». **Самчук У.** «Марія», «Волинь». **Багрянний І.** «Тигролови», «Сад Гетсиманський». **Гончар О.** «Тронка», «Собор», «Людина і зброя», «Циклон». «Модри Камень», «Весна за Моравою», «Ілонка», «Гори співають» «Чорний яр». **Стельмах М.** «Чотири броди». **Малишко А.** Збірки «Серце матері», «Дорога під яворами», «Полудень віку». **Павличко Д.** Збірки «Таємниця твого обличчя», «Сонети подільської осені». **Костенко Л.** «Маруся Чурай», «Дума про братів неазовських», «Скіфська одісея», «Сніг у Флоренції», «Пастораль ХХ сторіччя»,

«Життя іде і все без коректур...», «Світлий сонет», «Вже почалось, мабуть, майбутнє», «Тут обелісків ціла рота», «Берестечко», збірка «Інкрустації», «Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала», збірка «Гіацинтове сонце» «Записки українського самашедшого».

Симоненко В. Збірки «Земне тяжіння», «Тиша і грім», «Лебеді материнства».

Вінграновський М. Збірка «Цю жінку я люблю», роман «Северин Наливайко».

Драч І. «Балада про соняшник», «Храм сонця», «Дума про Вчителя», «Смерть Шевченка», «Чорнобильська мадонна».

Стус В. Збірка «Палімпсести».

Загребельний П. «Диво», «Первоміст», «Смерть у Києві», «Євпраксія», «Роксолана», «Я, Богдан», «Тисячолітній Миколай».

Мушкетик Ю. «Яса» або «На брата брат».

Тютюнник Гр. «Облога», «Климко», «Вогник далеко в степу», «Зав'язь», «Три зозулі з поклоном», «Оддавали Катрю».

Нью-Йоркська група: **Бойчук Б.** Збірки «Час болю», «Любов у трьох часах», «Мандрівка тіл», «Спомини любові», «Десять була», «Живемо у далеких містах...», «Мої стежки пересохли спрагою», «Нічна містерія», «Селянин», «Україна», «Чорний триптих».

Рубчак Р. «Спомин про місяць», «Розрив-трава», «Дівчині без країни», «Віщун», «Лист додому», «Вечірній чай», «Декаданс», «До Клію», «Моя Ітака», «Кассандра говорить», «Лист додому», «Пісня жінки під місяцем» «Подорожній».

Тарнавський Ю. «Болить голова», «Україна», «Антиукраїна», «Дехто не хоче вмерти», «Жінка іде в сад», «Немає Бога», «Птах не сидить на гілці», «Старість Казанови», «Старий король», «Я».

Килина П. «Арабески», «Молодий бузок», «Зради не було», «Malaguena Dolorosa», «Берег», «Невідома країна», «Я вже не знаю, що таке почуття...», «Чорна спідниця потоку зовсім протерта...», «Якщо розпиляєш одну із моїх костей...», «Кладовище», «Спомин», «Автопортрет, зроблений лазером...», «Камінь. Тільки камінь...».

Вовк В. Збірка «Меандри», «Травень», «Вечір», «Дружба», «Бажання», «Метелик», «Орфей», «Чорні акації», «Самаритянка», «Баляда про маску на карнавал», «Блазень», «Грішниця», «Гелена», «Останні ватри», «Молебень до Богородиці», «Мольфари», «Гуцульська ніч».

Васильківська Ж. «Криниця», «Захід», «Осінь пісня», «Перетворення», «Жінка при вікні», «Батьківщина», «Flamenco».

Андієвська Е. «Роман про добру людину», «Без шкіри – на вітрі», «Вітри Азії», «Захід сонця», «Троянда пішла від місяця», «Базару проповідник», «Закони божественності», «Плач Діоніса», «Цвіркуни розтягують порожнечу...», «Джалапіта».

2.7. Історія української літератури (кінець ХХ – початок ХХІ століття). Олійник Б. «Сім».

Мирний С. «Чорнобильська комедія».

Йовенко С. «Вибух», «Жінка в зоні».

Щербак Ю. «Чорнобиль».

Шевчук Вал. «Три листки за вікном», «Дім на горі», «Місяцева Зозулька з Ластів'ячого гнізда», «Чорна кішка, що шукала батька».

Поети Київської школи:

Голобородько В. «Яблуко добрих вістей», «З дитинства: дощ», «Золоті глечики груш», «Криваві солов'ї», «Катерина», «Від дерева до дерева», «Закон приналежності», «Одна з-поміж трьох білих лелек».

Григорів М. «Зелена квітка тиші», «Води течуть», «Абетка, або Довгий вірш обкореної води», «І зливи без мілін», «Історія пасік», «Босі зерна», «Відлуння чекань», «Весляр», «Вигнання без меж», «Поверхні форм», «Раптовість проминання», «Словник», «Суверенне зілля», «У самоті проваль».

Воробйов М. «Коло», «Навістити матір», «Пригадай на дорогу мені», «Теслярі, витешіть щось таке», «Криниця обмерзла», «Розширення очей», «Є місце фіалок що про нього мало хто знає...», «Букети із шипшини...», «Ти не прийшла, бо трапляється дощ...», «Дослухатись до себе», «Мати», «Дятел», «Хатній змії», «Сорочка джмеля», «Хатка равлика», «Осінь сонце».

Кордун В. «Бджола Магдалена», «У нашому місті – сніг», «Коли річ раптом розкриваються», «Яблуко поміж нами», «Птахолюд у вересні», «Зимовий стук дятла», «Тиша», «Пісенька про сестричок і руденького песика», «Мій карфаген», «Краплина тиші», «Подай мені руку...», «Український вертеп».

Рубан В. «Вінок сонетів», збірка «Химера».

Римарук І. «Сльоза Богородиці», «А те, що живий, – серед ночі засвідчує страх...», «Глоссолалії», «Дай, доле, нам високої води...», «Здається, так було одвіку...», «Зірка», «Нічні голоси», «Обнови», «Різдво», «Століття — в зачарованому колі...», «У небесних полях чорнокрилий тюльпан...», «Чорна чаша наповнена вщерть...».

Герасим'юк В. «Чоловічий танець (Аркан)», «Ахіллесова п'ята», «Осінні пси Карпат», «Перший сніг», «Апостоли», «Багато небесної сходиться краси...», «Балада», «Боже мій, Боже, в чорну днину...», «В горах є ще дві гражди...», «Жива ватра», «Вирвалася з ночі».

коляда!...», «Вона несе мені малиннику...», «Гой», «Замовляння», «Запахли яблука у сіні...», «Де ви пасли, олені небесні?...», «Де ті царі, що підуть з пастушками...», «Міф». **Калинець І.** Збірки «Відчинення вертепу», «Вогонь Купала», «Веселка», «Блискавка», «Стежечка», «Вертеп Маленького Хлопчика», «Дим», «Вміння пасти левів», «Калиновий герб», «Відьма». **Забужко О.** «Польові дослідження з українського сексу», «Визначення поезії», «Іронічний ноктюрн», «Відлопотуш дощами за ворота...», «Пам'яті "проклятих поетів"», «Голосом вісімдесятих», «Квітневий Хрещатик – мов крига скресає...», «Бірнамський ліс не йде на Дунсінан...», «Попелюшка». «Клітемнестра», «Задзеркалля. Пані Мержинська», «Сізіф», «Джаз по-італійськи», «Новий закон Архімеда». **Зборовська Н.** «Українська Реконкіста». **Гудзь Ю.** «Барикади на Хресті», «Урок історії, або Варіації на тему "Польоту над гніздом зозулі"», «Поетам Розстріляного Відродження», «Не-Ми», «Ісихія». **Матіос М.** «Солодка Даруся». **БуБаБу: Андрухович Ю.** «Shevchenko is OK», «Аве, "Крайслер"!», «Астролог», «Пісня мандрівного спудея», «Середньовічний звіринець», «Козак Ямайка», «Футбол на монастирському подвір'ї», «Московіада», «Перверзія», «Рекреації». **Ірванець О.** «Турбація мас», «Травнева балада», «Любись!...», «Вірш до рідної мови», «До питання про категорію часу», «Мій хрест», «Ода гривні», «Переночуй мене, вишневий саде», «Раптово усі поставали борцями...». **Неборак В.** «Бубон», «Літаюча голова», «Монолог з псячого приводу», «Кава», «Міський бог», «Ерос», «Риби», «Причинна». **Пропала грамота: Позаяк Ю.** «Приходьте до мене завтра!», «Ентузіаст вина і жарту», «Якщо птаха тримати в неволі», «Англійська балада», «Хоку», «Щастя». **Недоступ В.** «Нема дурних», «Місто в очікуванні ноктюрна», «Ось де замерз хіппі...». **Либонь С.** «Нонсенсвітниця-1», «Трагедія народу», «Вечір у барі». **ДАК: Москалець К.** «Келія чайної троянди», «Rosarium philosophorum», «Для троянди», «Вона», «Вісім тьманих сонетів», «Владарка мовчань», «Думи», «Символ троянди», «Amor fati», «Songe du vieil pelerin (Пісня старого пілігрима)», «В тремкому полум'ї весни...», «Вальс», «Вербна неділя», «Від смерті у воді...», «Громадянка високогірної вітчизни», «Гуцулія, осінній архіпелаг». **Кашка В.** «Баба Оришка», «Палють листя», «Провісництво». **Туз М.** «Чюрльоніс. Істина», «Глибина по траві, по корінню трави...», «Колись були ми вічними...», «Дощова облога...», «11 вересня». **ЛУГОСАД: Лучук І.** Цикли «Книжечка уламків», «Пісень пісня», «Паліндромон». **Гончар Н.** «Автопортрет у трамваї», «Лірика футуриста», «Апологія байдужості». **Садловський Р.** «Сонні сонці», «Напроти світу», «Два вікна». **Нова Дегенерація: Андрусяк І.** «Гуцули», «Панночка з блакитними очима». **Процюк С.** «Це колюче прищестя з'єднає екстреми», «Ми з конями ридали навесні», «Прообраз», «Після сьомої чашки кави». **Ципердюк І.** «Переможець», поезії в прозі. **МІОННА ТУГА: Кіяновська М.** «Міфотворення». **Савка М.** «Жінко, гойна моя княгине...», «Чи знаєш, чого в мене коси на чорно, на чорно...», «І зап'ястя твої тонкі...», «А ти, перша, що віща, – то дам я тобі коня...», «Жінка. Сукня сріблясто-сіра...», «Зимові тіні», «Беатріче. Сутінки. Холод...», «Той мавр, наче прянощ південний...», «Корида», «Гондольєри! Не впускайте весла...», «Весна». **Нечувані: Крук Г.** «Смутна Богородиця», «Ти виходиш із тиші...», «Коханий! Тебе не чекає в Парижі...», «Коли він помре під мостом Мірабо...», «Танці по колу», «Зав'язла у буднях...», «Мені снилося місто метеликів...», «Плакала жінка на східцях до храму...», «Замріяно пес задивився на злет голубів...», «Хитання човнів на воді – ритуальний танок...», «Шість прощань зі словами», «Несподівано – дощ...», «Забери на долоню птаха...». **Червона Фіра: Жадан С.** «Будда сидів на високій могилі...», «якщо ти надумась їхати з цього міста...», «станси для німецько-фашистських загарбників», «іммігрант зонг», «музика для товстих», «Переваги окупаційного режиму», «Пепсі...», «Святий Георгій», «Donbass Independent», «Варшава», «Якось-таки ти виріс...», «Поруйнування Єрусалиму», «Тарас Григорович Шевченко», «Скромна привабливість буржуазії».

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА

Основна:

1. Арібжанова І. М. Сучасна українська мова: Базові поняття синтаксису : навч. посіб. Київ : Київський ун-т, 2016. 159 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Вступ до мовознавства / за ред. І. О. Голубовської. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 320 с.
4. Лаврінець О. Я., Симонова К. С., Ярошевич І. А. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
5. Мариненко І. О. Синтаксис української мови (з правилами пунктуації): навчальний посібник. Київ, 2021. 279 с.
6. Межов О. Г. Синтаксис української мови: навчальний посібник. Луцьк : Надстир'я, 2021. 268 с.
7. Плющ М. Я. Відмінок у семантико-синтаксичній структурі речення. Видання 2-ге, доповнене. Київ : Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 2022. 235 с.
8. Пономаренко С. Сучасна українська мова : Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія : навчальний посібник / відп. ред. О. В. Крутоголова. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 300 с.
9. Соколова С. Аспектуальні категорії українського дієслова. Київ : Книга-плюс, 2021. 222 с.

Додаткова:

1. Алексієнко Л. А., Зубань О. М., Козленко І. В. Сучасна українська мова: морфологія : підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Знання, 2013. 524 с.
2. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова : фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія, лексикологія, лексикографія : навчальний посібник для філологічних спеціальностей ВНЗ. Київ : Академія, 2006. 367 с.
3. Городенська К. Г. Граматичний словник української мови: сполучники. Київ-Херсон : Вид-во КДУ, 2007. 340 с.
4. Городенська К. Г. Формально-граматична та семантико-синтаксична типологія розділових складносурядних речень української мови. *У пошуках гармонії мови. До 80-ліття від дня народження члена-кореспондента Національної академії наук України, доктора філологічних наук, професора Ніни Федорівни Клименко*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. С. 218–225.
5. Дорошенко С. І., Кринська Н. В. Структурно-семантичний синтаксис: складні речення з компонентом наслідку. Харків: Панов А. М., 2019. 166 с.
6. Дудик П. С. Стилїстика української мови. Київ : Альма-матер, 2014. 384 с.
7. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису. Донецьк : Донецький національний університет, 2007. 254 с.
8. Загнітко А. П., Важеніна О. Г., Омельченко З. Л., Шевчук О. С. Українська практична морфологія : навчальний посібник для самостійної роботи. Донецьк : ТОВ ВКФ «Бао», 2006. 176 с.
9. Загнітко А. П. Словник українських прийменників. Сучасна українська мова. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2007. 416 с.
10. Мацько Л. І. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
11. Плющ М. Я. Граматика української мови : у 2 ч. Ч. 1: Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Вища школа, 2005. 250 с. ; Ч. 2: Синтаксис. 2005. 186 с.
12. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін. ; за ред. А. П. Грищенка. 3-тє вид., допов. Київ : Вища шк., 2002. 439 с.

13. Сучасна українська літературна мова : підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко Н. Я. Грипас та ін. ; за ред. М. Я. Плющ. 7-ме вид., стер. Київ : Вища школа, 2009. 430 с.
14. Тесліцька Г. І. Комунікативно-прагматичні параметри ускладнених речень у поетичному тексті. Закарпатські філологічні студії. 2024. Вип. 38. С. 78–82.
15. Тесліцька Г. І. Структурно-семантична типологія напівпредикативних ад'єктивних компонентів у простому ускладненому реченні. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 23. Т. 2. С. 64–67.
16. Українська мова : енциклопедія. Київ : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2007.
17. Khrystianinova Rayisa. Формально-граматична і семантико-синтаксична типологія протиставних складносурядних речень української мови. *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich. Monografia II / Red. Oleh Beley*. Wrocław: Oficyna Wydawnicz AUT – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2020. S. 71–86.
18. Христіанінова Р.О. Еволюція вчення про складнопідрядні речення в українській лінгвістиці I половини XX ст. *Philological science and education: transformation and development vectors: Collective monograph*. Vol. 2. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021. 422 p. С. 299–317.
19. Христіанінова Р. О. Підрядні іменникові словосполучення у функційній граматиці. *Мовознавчий вісник : Зб. наукових праць*. Черкаси, 2024. Вип. 37 С. 34–43.
20. Христіанінова Р. О., Молоцький В. О. Реалізація модальної семантики в реченнях із простими ускладненими присудками. *Мова. Література. Фольклор*. 2024. № 1. С. 47–54.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Білоус П. Історія української літератури XI – XVIII ст. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 376 с.
2. Боронь О. «Ані титли... Нові студії над Шевченковою біографією і творчістю». Київ : Критика, 2024. 392 с.
3. Горбач Н., Курилова Ю., Кравченко В., Ніколаєнко В., Проценко О., Хом'як Т. Українська література: навчально-методичний посібник до атестаційного екзамену для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньої програми «Українська мова та література». Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 143 с.
4. Ісиченко І. Історія української літератури. Середньовіччя. Ренесанс. XI–XVI ст.: підручник для студентів філологічних факультетів університетів. Харків : Точка, 2021. 639 с.
5. Історія української літератури : у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ : Наукова думка, 2013–2024.
6. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. Т. 1–8. Київ : ВЦ «Академія», 2013–2021.
7. Ковацька О. Експериментальні вітрила прози 20-х років XX століття. Київ : Видавничий дім КМ Академія, 2021. 224 с.
8. Кузьменко В. Історія української літератури XX – поч. XXI ст. : у 3 т. Кн. 1. Київ : Академвидав, 2013. 592 с.; Т. 2. Київ : Академвидав, 2014. 536 с.; Т. 3. Київ : Академвидав, 2017. 544 с.
9. Мельник Р. Літературні 1920-ті. Постаті. Київ : Прометей, 2023. 288 с.
10. Сиротенко В. Історія української літератури XX ст. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 392 с.
11. Ткачук М. Українська література XX ст. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 608 с.

Додаткова:

1. Бернадська Н. Українська література XX століття. Київ : Знання-Прес, 2006. 272 с.
2. Білоус П.В. Теорія літератури : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2013. 328 с.

3. Галич О. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 392 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2013. 344 с.
5. Гундорова Т. Транзитна культура. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
6. Гундорова Т. Транзитна культура і постколоніальна травма. Київ : Віхола, 2024. 272 с.
7. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури : монографія. Київ : Академвидав, 2006. 504 с.
8. Історія української літератури ХІХ ст. (70–90-ті рр.) : у 2 кн. ; за ред. О. Гнідан. Київ : Вища школа, 2002. Кн. 1. 575 с. Кн. 2. 439 с.
9. Історія української літератури. Кінець ХІХ–початок ХХ ст.: у 2 кн. : підручник ; за ред. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2006. Кн. 1. 624 с.; Кн. 2. 496 с.
12. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
13. Кравченко В. Історія української літератури першої половини ХІХ століття : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2008. 224 с.
14. Кравченко В., Єременко О. Історія української літератури першої половини ХІХ століття : підручник. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2017. 348 с.
15. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. ; ред. Ю. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с; Т. 2. 624 с.
16. Тарнашинська Л. Презумпція доцільності: Абрис сучасної літературознавчої концептології. Київ : ВД Кисво-Могилянська академія, 2008. 534 с.

ДОДАТОК 1

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

У словах і словоформах *свято, нігті, безжурний* відбулася

- A. дисиміляція
- B. спрощення
- C. акомодація
- D. асиміляція

У якому рядку в усіх словах значущі частини виділено правильно?

- A. оформ/л/ю, сидж/у, стара/нн/о, всюд/и
- B. пере/ходь/мо, тон/ш/ий, голубл/ять, обез/барвл/ен/ий
- C. за/охот/и/ти, пшен/иц/я, роб/іт/н/ик/а, сір/ий
- D. по/дорож/ник/у, за/мов/л/енн/я, с/хов/ан/к/а, по/добр/ому

У якому рядку наведено якісні прикметники, жоден із яких не утворює ступенів порівняння?

- A. жовтенький, зеленуватий, категоричний, врівноважений
- B. тонкий, сивочолий, прогресивний, вірний
- C. глухий, вороний, дзвінкоголосий, товстелезний
- D. попелястий, правдивий, розумний, зеленоокий

У якому рядку в усіх словосполученнях однакові семантико-синтаксичні відношення?

- A. зелений гай, дорога ліворуч, шлях до перемоги, зустріч у саду, пісні України
- B. робота по-новому, кава зі Львова, місто Лева, описаний в роботі, сконцентрувати увагу
- C. говорити швидко, прагнення працювати, повернути ліворуч, кава по-львівськи, дуже добре
- D. жовта диня, їти стежкою, вершини гір, широко розкритий, працювати наполегливо

Старослов'янське прислів'я «Хто не помститься – за того Бог не помститься» характеризує образ

- A. княгині Ольги («Повість минулих літ»)
- B. Марусі Богуславки («Дума про Марусю Богуславку»)
- C. Катерини («Катерина»)
- D. Дідони («Енеїда»)

Новела М. Коцюбинського «Intermezzo» – це відгук на...

- A. Першу світову війну
- B. революційні події 1905 року
- C. закриття товариства «Просвіта»
- D. політичні репресії

Роман «Тигролови» І. Багряного не включає жанрові риси

- A. пригодницького
- B. фантастичного
- C. автобіографічного
- D. філософського

Поезія «Ви знаєте, як липа шелестить...» перегукується з віршем

- A. «Лебеді материнства»
- B. «Чари ночі»
- C. «Чого являєшся мені у сні?»
- D. «У теплі дні збирання винограду...»

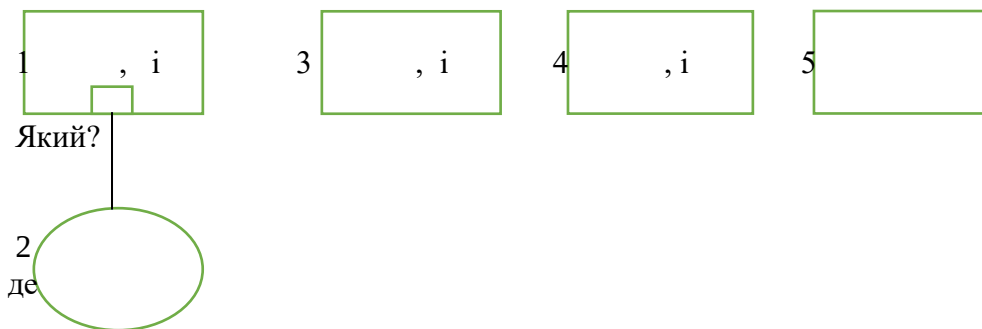
ДОДАТОК 2

ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ
З СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Виконати синтаксичний розбір речення та морфемний аналіз виділеного слова.

Вони мають тут свій окремий улюблений куток, де коротають вечори у розмовах, і степ їм цвірічить своїми цикадами, і сяють над ними ясні зорі пращурів, і душа сповнюється в такі вечори почуттям незникності, **нескінченності** (розбір за будовою).

Синтаксичний розбір речення

Багатокомпонентне складне речення (складна синтаксична конструкція) з сурядним та підрядним зв'язками, речення розповідне, неокличне.

1, 3, 4 і 5 частини незалежні, поєднані між собою сурядним зв'язком за допомогою сполучника *і* та семантико-синтаксичними відношеннями одночасності.

2 – підрядна до 1, приєднана підрядним прислівним зв'язком за допомогою сполучного слова *де*, пояснює слово **куток**, присубстантивно-атрибутивна.

Розбір слова за будовою

Нескінченності

1. Аналізована словоформа – іменник
2. Закінчення -і (пор. *нескінченіст'Юз, нескінченніст-ю*), виражає граматичне значення Р.в. однини жіночого роду
3. Основа *нескінченност-*, закрита, суцільна, складна, подільна.
4. Корінь -кінч- (пор.: *кінець, кінцевий, кінцівка, закінчити*) – лексико-поняттєва морфема; корінь вільний, багатофонемний, закритий, варіантний (можливі варіанти -кінець', -кінц-).
5. Префікс не- (*нескінченний, не скінчити, скінчити*; пор.: *невисловлений, невиправданий, невідмінюваний*), словотворчий, багатофонемний, інваріантний, регулярний, продуктивний.
6. Префікс с- (*скінчити, закінчити*; пор.: *скласти, скошувати*), словотворчий, однофонемний, варіантний (можливий варіант з-), регулярний, продуктивний.
7. Суфікс -енн- (*нескінченний, не скінчити*; пор. *страшений, здоровенний*), словотворчий, багатофонемний, інваріантний, регулярний, продуктивний.
8. Суфікс -ост- (*нескінченності, нескінченний*; пор.: *мужності, щедрості, радості*), словотворчий, багатофонемний, варіантний (можливий варіант -ість), регулярний, продуктивний.
9. Морфонологічні зміни в основі – чергування голосних і//о в суфіксі, чергування приголосних ч//ц, ч//ц' в корені, чергування е з нулем звука в корені.

ЗРАЗОК ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Визначити особливості віршування поезії Я. Щоголева „Зимовий ранок”.

Я люблю веселий ранок
Холоднючої зими.
Як на двір, на стіни, ганок
І на шлях за ворітьми

Упаде із неба промінь,
Дим пов’ється з димарів,
На току підніме гомін
Згряя галок і граків.

Школярі свої grindжолі
З повіток подостають
І по вулиці, мов бджолі,
До сугорка загудуть.

А в хоромині, як сонце,
Пишна, гожа і ясна,
Панна дивиться в віконце
Й жде, що ось-ось-ось вона,

Тройка з милим пронесеться,
Присне сніг із-під копит,
Дзвоник піснею заллється
І замре коло воріт;

Але дзвоника не чути,
Тройка з поля не летить, –
Панні боязно і смутно...
А мороз собі кипить,

Сніг ясним кришталем блище,
Лютый холод допіка;
Сонце вгору плине вище,
Та не гріє
Здалека...

Вірш Я. Щоголева „Зимовий ранок” є прикладом силабо-тонічного віршування, складається із семи чотиривіршів, написаних двоскладовою стопою, хоресом. Невиразні відхилення є лише у п’ятому й шостому катренах, що зумовлено вимогою перенесення наголосу у службових словах „коло”, „але”.

Римування перехресне, рима – бідна, неграматична, різногрупна (здебільшого іменникова й дієслівна), характеризується чергуванням жіночої та чоловічої, переважно повної рими (неповна лише „копит – воріт”). Вишуканіша рима в останньому чотиривірші (стягнена форма дієслова з ненормативним (діалектним) вживанням прислівника („допіка – здалека”). Має місце у творі й внутрішнє римування: „із-під копит”.